

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

навчальної дисципліни **«Організаційно-правові питання публічної служби в Україні»** вибіркового компоненту освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти.

262 Правоохоронна діяльність

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, Іванов Антон Олександрович.
2. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, Крут Катерина Олегівна

Рецензенти:

1. Доцент кафедри права Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, кандидат юридичних наук, Карпова Наталія Юріївна.
2. Професор кафедри трудового та господарського права Ф № 2 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор Подорожній Є. Ю.

1. Загальні методичні вказівки.

Метою вивчення дисципліни «Організаційно-правові питання публічної служби в Україні» є: сформувати у здобувачів вищої освіти систему (а) знань щодо: поняття публічної служби як правового явища, науки та навчальної дисципліни; принципів і джерел правового регулювання публічної служби; понять, особливостей та видів публічної служби; поняття, особливостей та основних складових правового статусу публічних службовців; основні права і обов'язки публічних службовців; основні положення про захист і обмеження публічних службовців; поняття, особливості оплати праці; основні особливості проходження державної служби; основні особливості організації та управління публічною службою; (б) умінь щодо: виявлення наявності або відсутності відносин публічної служби; визначення виду відносин публічної служби; встановлення характеру і змісту суб'єктивних прав і юридичних обов'язків суб'єктів відносин публічної служби; встановлення наявності або відсутності факту порушення суб'єктивних прав суб'єктів відносин публічної служби; (в) навичок щодо: тлумачення юридичної термінології; роботи з правовими актами; аналізу різних правових явищ, юридичних фактів, правових норм і правових відносин, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері публічної служби; вирішення правових проблем і колізій реалізації норм матеріального та процесуального права, прийняття необхідних заходів захисту прав у сфері службового права, навичками реалізації управлінських інновацій в сфері державного управління, з метою адекватно оцінювати ситуації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організаційно-правові питання публічної служби в Україні» є такі – знати: зміст та характерні властивості публічної служби, особливості правового регулювання відносин публічної служби; принципи публічної служби в Україні. Розуміти правові основи організації та координації дій суб'єктів відносин публічної служби. Вміти орієнтуватися у проблемах правового регулювання та розвитку відносин публічної служби, аналізувати підходи до регулювання відносин публічної служби в країнах ЄС тощо. Упевнено застосувати понятійно-категоріальний апарат публічної служби, розрізняти категорії посад державної служби та визначати особливості правового статусу відповідних державних службовців. Володіти навичками роботи з правовими актами; аналізувати різні правові явища та юридичні факти, правові норми й правовідносини, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері службового права; вирішувати правові проблеми і колізії реалізації норм матеріального та процесуального права. Готувати необхідні процесуальні документи для реалізації та захисту прав і свобод осіб.

Очікувані результати навчання: сформовані в студентів навички використання отриманих знань у процесі подальшого вивчення спеціальних фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

✓ Поняття, цілі та завдання дисципліни «Організаційно-правові питання

публічної служби в Україні», механізм правового регулювання відносин публічної служби в Україні.

- ✓ Предмет та метод правового регулювання публічної служби.
- ✓ Види, завдання та функції публічної служби.
- ✓ Принципи публічної служби та особливості їх реалізації.
- ✓ Джерела службового права.
- ✓ Систему суб'єктів відносин публічної служби.
- ✓ Поняття, структуру, зміст та особливості відносин у сфері службового права України.
- ✓ Підстави та порядок доступу до публічної служби.
- ✓ Механізм та засади управління різновидами публічної служби.
- ✓ Порядок вступ на публічну службу.
- ✓ Порядок призначення на посаду державної служби.
- ✓ Поняття службової кар'єри.
- ✓ Організаційно-правові засади проходження державної служби.
- ✓ Підстави та порядок просування державного службовця по службі.
- ✓ Механізм оцінювання службової діяльності.
- ✓ Порядок підвищення кваліфікації службовців.
- ✓ Правові засади оплати праці службовців.
- ✓ Підстави та порядок заохочення публічних службовців.
- ✓ Регулювання соціально-побутового забезпечення державних службовців.
- ✓ Регулювання робочого часу та часу відпочинку державного службовця.
- ✓ Підстави та порядок пенсійного забезпечення державних службовців.
- ✓ Поняття службової дисципліни та правові засади її забезпечення.
- ✓ Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
- ✓ Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни.
- ✓ Поняття та зміст дисциплінарної відповідальності службовця.
- ✓ Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.
- ✓ Поняття, види та порядок застосування дисциплінарних стягнень до службовців.
- ✓ Обставини, що пом'якшують та (або) обтяжують дисциплінарну відповідальність.
- ✓ Система та повноваження суб'єктів, що порушують дисциплінарне провадження та застосовують дисциплінарні стягнення до службовців.
- ✓ Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.
- ✓ Засади матеріальної відповідальності державних службовців.
- ✓ Засади державної служби в апараті органів законодавчої та судової влади.
- ✓ Регулювання проходження служби в органах прокуратури, національної поліції та органах місцевого самоврядування
- ✓ Правові засади дипломатичної служби.
- ✓ Поняття та особливості патронатної служби.

Вміти:

– чітко орієнтуватись в системі адміністративного законодавства, аналізувати нормативно–правові акти та розуміти механізм застосування їх положень, вирішувати колізійні ситуації в законодавстві;

– визначати зв'язок та розмежовувати адміністративні правовідносини із іншими (кримінальними, кримінальними процесуальними, цивільними, фінансовими, трудовими тощо) з метою правильного застосування положень чинного законодавства;

– вирішувати казуси із застосуванням масиву адміністративного законодавства та узагальнень судової практики.

Форма підсумкового контролю – залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS.

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	Вид контролю
Тема № 1«Публічна служба: загальна характеристика»	12	2		2		8	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості відносин публічної служби в Україні».	12	2		2		8	
Тема № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»	12	2		2		8	
Тема № 4 «Підстави та порядок прийняття на державну службу і службу в органи місцевого самоврядування»	12	2		2		8	
Тема № 5 «Службова кар’єра публічного службовця та припинення публічної служби»	12	2		2		8	
Тема № 6 «Публічна служба у судових органах»	12	2		2		8	
Тема № 7 «Політична служба»	12	2		2		8	
Тема № 8 «Проходження публічної служби в правоохоронних органах»	12	2		2		8	
Тема № 9 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії публічних службовців. Робочий час і час відпочинку публічних службовців»	12	2		2		8	

Тема № 10 «Форми захисту прав і законних інтересів публічних службовців»	12	2		2		8
Всього за 1 семестр	120	20		20		80

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	
Тема № 1«Публічна служба: загальна характеристика»	12	2		2		8	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості відносин публічної служби в Україні».	12	2		2		8	
Тема № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»	12	2		2		8	
Тема № 4 «Підстави та порядок прийняття на державну службу і службу в органи місцевого самоврядування»	12					12	
Тема № 5 «Службова кар’єра публічного службовця та припинення публічної служби».	12					12	
Тема № 6 «Публічна служба у судових органах»	12					12	
Тема № 7 «Політична служба»	12					12	
Тема № 8 «Проходження публічної служби в правоохоронних органах»	12					12	
Тема № 9 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії публічних службовців. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».	12					12	
Тема № 10 «Форми захисту прав і законних інтересів публічних службовців»	12					12	
Всього за 1 семестр	120	6		6		108	

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА № 1 «Публічна служба: загальна характеристика»

Практичне заняття. Мета заняття: забезпечити чітке розуміння здобувачами вищої освіти чіткого розуміння поняття, предмету і мети публічної служби як правового інституту, як науки та навчальної дисципліни; сформувати мотивацію її вивчення даної дисципліни.

Час проведення 2 год.

Начальні питання:

1. Поняття та ознаки публічної служби
2. Види публічної служби.
3. Публічна служба як наука та навчальна дисципліна.
4. Правове регулювання публічної служби.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Історико-правові засади становлення та розвитку інституту публічної служби.
2. Загальні та спеціальні принципи публічної служби.

ТЕМА № 2 «Поняття, структура та особливості відносин публічної служби в Україні».

Практичне заняття. Мета заняття: сформувати у студентів розуміння поняття, особливостей та внутрішньої структури відносин публічної служби

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, загальні та специфічні властивості відносин публічної служби. службових правовідносин. Суб'єктно-об'єктний склад та зміст правовідносин публічної служби
2. Підстави та порядок виникнення, зміни і припинення відносин публічної служби.
3. Співвідношення відносин публічної служби із суміжними видами правовідносин.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Різновиди відносин публічної служби
2. Об'єкт та предмет відносин публічної служби.

ТЕМА № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»

Практичне заняття. Мета заняття: забезпечити розуміння здобувачами вищої освіти поняття, сутності та змісту правового статусу публічних службовців.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та роль правового статусу публічного службовця.
2. Структура та зміст правового статусу публічного службовця.
3. Умови, підстави та порядок набуття правового статусу публічного

службовця.

4. Поняття та специфіка державної служби
5. Поняття та особливості служби в органах місцевого самоврядування.
6. Патронатна служба: сутність та призначення.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Законодавчі засади правового статусу посадової особи місцевого самоврядування.
2. Особливості правового статусу судді Конституційного Суду України.
3. Завдання та принципи державної служби
4. Вимоги щодо граничного віку перебування на державній службі та на посадах в органах місцевого самоврядування.
5. Службова етика: поняття, зміст та значення.

ТЕМА № 4 «Підстави та порядок прийняття на публічну службу»

Практичне заняття. Мета заняття: засвоїти законодавчі засади умов та порядку вступу на публічну службу.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Вимоги, що пред'являються до особи, яка має намір вступити на публічну службу.
2. Проходження конкурсу як умова вступу на публічну службу: поняття конкурсу, порядок проведення.
3. Порядок призначення на посаду публічної служби.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Сутність, роль та коло обмежень, пов'язаних із проходженням публічної служби.
2. Значення та порядок проведення спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на заміщення посад державної служби.

ТЕМА № 5 «Службова кар'єра публічного службовця та припинення публічної служби».

Практичне заняття. Мета заняття: засвоїти поняття службової кар'єри, визначити загальні та специфічні засади кар'єри на посадах публічної служби.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття службової кар'єри.
2. Законодавчі засади просування державного службовця по службі.
3. Службове відрядження.
4. Законодавче регулювання переведення державних службовців.
5. Зміна істотних умов державної служби
6. Сутність та порядок оцінювання ефективності службової діяльності
7. Підстави та порядок припинення державної служби, служби в органах

місцевого самоврядування та на посадах патронатної служби.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Порядок та значення підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.
2. Публічний звіт керівника органу виконавчої влади.
3. Атестація посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Підстави та порядок звільнення зі служби в поліції.
5. Поняття та значення службової дисципліни.
6. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців.

ТЕМА № 6 «Публічна служба у судових органах»

Практичне заняття. Мета заняття: Забезпечення розуміння здобувачами специфіки суддівської професії як різновиду публічної служби.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та структура правового статусу судді.
2. Коло та характеристика адміністративних посад в суді.
3. Правовий статус Голови Державної судової адміністрації України.
4. Вимоги та обмеження, а також статус членів Вищої ради правосуддя.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Правовий статус Голови та заступника голови суду.
2. Служба в секретаріаті Вищої ради правосуддя.

ТЕМА № 7 «Політична служба»

Практичне заняття. Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти поняття, природи та специфіки політичної служби, її відмінностей від державної служби.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та характерні риси політичної служби.
2. Служба на посаді Президента України.
3. Правові засади служби на посадах Прем'єр-міністра України та міністрів Кабінету міністрів України.
4. Служба на посадах народного депутата та Голови Верховної Ради України.

Теми для рефератів:

1. Публічна служба на посаді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
2. Керівник Офісу Президента України.

ТЕМА № 8 «Проходження публічної служби в правоохоронних органах»

Практичне заняття. Мета заняття: дослідити із здобувачами вищої освіти загальні та специфічні законодавчі засади проходження служби в окремих правоохоронних органах України.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Особливості законодавчого врегулювання вимог щодо вступу на службу та проходження служби в органах Національної поліції України.
2. Служба в органах Служби безпеки України.
3. Служба в органах прокуратури України.
4. Проходження служби в Національній гвардії України.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Вимоги щодо професійної етики та поведінки прокурорів.
2. Законодавчі засади професійної етики поліцейських.

ТЕМА № 9 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії публічних службовців. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».

Практичне заняття. Мета заняття: закріплення знань здобувачів вищої освіти щодо соціального статусу публічних службовців, а також щодо державних гарантій їх права на оплату праці, відпустку та інші законні інтереси як службовців.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Структура, порядок та гарантії оплати праці публічних службовців.
2. Соціально-побутове забезпечення публічних службовців
3. Заохочення публічних службовців.
4. Законодавчі засади робочого часу та часу відпочинку публічних службовців.
5. Щорічні відпустки публічних службовців.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Види та порядок надання відпусток державним службовцям.
2. Стимулювання праці публічних службовців.

ТЕМА № 10 «Форми захисту прав і законних інтересів публічних службовців»

Практичне заняття. Мета заняття: з'ясувати основні форми захисту прав і законних інтересів публічних службовців; навчити здобувачів вищої освіти виявляти випадки порушень прав і законних інтересів публічних службовців та надавати їм правову оцінку.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття службового спору.
2. Види службових спорів.
3. Позасудовий порядок захисту прав і законних інтересів публічних службовців.
4. Судова форма захисту прав і законних інтересів публічних службовців.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Співвідношення службового спору та службового конфлікту.
2. Проблеми та перспективи розвитку реалізації публічними службовцями права на страйк в Україні.

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про державну службу: закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#n6>
3. Про затвердження Порядку укладення контрактів про проходження державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 17 черв. 2020 р. № 494. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/494-2020-%D0%BF#Text>
4. Положення про Національне агентство України з питань державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 1 жовт. 2014 р. № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#n8>
5. Деякі питання призначення на посади державної служби на період дії карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: пост. Кабінету Міністрів України від 22 квіт. 2020 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/290-2020-%D0%BF#Text>
6. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2016 р. № 246 (в редакц. пост. Кабінету Міністрів України від 18 серп. 2017 р. № 648. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#n10>
7. Про затвердження Умов оплати праці членів Комісії з питань вищого корпусу державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 24 груд. 2019 р. № 1169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1169-2019-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Порядку делегування окремих повноважень керівника державної служби в центральному органі виконавчої влади: пост. Кабінету Міністрів України від 11 груд. 2019 р. № 1041. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1041-2019-%D0%BF#Text>
9. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження: пост. Кабінету Міністрів України від 4 груд. 2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших

заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: пост. Кабінету Міністрів України від 6 лют. 2019 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>

11. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України 7 червня 2001 року № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Основна література:

1. Дисциплінарно-деліктне право: навч. посіб. / Т. С. Аніщенко, Ю. А. Берлач, Д. С. Бондаренко та ін.; за ред. Т. О. Коломосьць, В. К. Колпакова; Запоріж. нац. ун-т. Київ: ІнЮре, 2016. 464 с.

2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

3. Шумило М. М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. Київ : Ніка-Центр, 2010. 272 с.

4. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків : Право, 2005. 304 с.

5. Коваленко В. В. Основи державного управління: монографія. Харків : ТД "Золота миля", 2009. 320 с.

6. Коломосьць Т. О. Адміністративне право України: Академічний курс: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

7. Державна служба в Україні: теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства: [монографія] / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Бачеріков та ін.; за заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 438 с.

8. Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т. Є. Кагановська. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 360 с.

9. Публічна служба : навч. посіб. / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, Є. І. Бородін [та ін.] ; за заг. ред С. М. Серьогіна. – Дніпро : ГРАНІ, 2018. – 384 с.

10. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

11. Біла-Тіунова Л.Р. Службова кар'єра в Україні : монографія / Біла-Тіунова Л.Р. О. : Фенікс, 2011. 540 с.

12. Бородін Є., Онасенко І. Реалізація права громадянина на службу в органах місцевого самоврядування : вітчизняний та зарубіжний досвід. Державне управління та місцеве самоврядування. 2016. Вип. 2 (29). С. 167–175. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_02\(29\)/24.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_02(29)/24.pdf) ;

13. Голобутовський Р.З. Поняття та ознаки публічної служби в органах судової влади України. Національний юридичний журнал: теорія і практика. березень 2019. С. 32-34. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/2/part_1/7.pdf

14. Даниленко Ю. С. Оцінювання у державній службі: теорія і правове регулювання: дис.. ... канд.. юрид наук : 12.00.07. Одеса, 2017. 200 с.

15. Ківалов С.В., Біла-Тіунова Л.Р. Публічна служба в Україні: підручник. 2-ге вид. Одеса: Фенікс, 2011. 688 с.

16. Корнута Л.М. Інновації в публічному управлінні : зарубіжний досвід та перспективи розвитку в Україні. Наукові перспективи. 2021. № 1 (7). С. 155–163.

17. Корнута Л.М., Панова Н.С., Маслова Я.І. Зарубіжний досвід публічного

управління : навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання). Одеса, 2019. 74 с.

18. Лученко Д., Крестьянінов О. Прояв неповаги до суду: проблематика застосування господарськими судами заходів адміністративної відповідальності: науково-практичний посібник. Х.: Юрайт, 2015. 96 с.

19. Малиновський В.Я. Публічна служба в Україні : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/199400191.pdf>

20. Муніципальне право України. URL: https://pidruchniki.com/15950210/pravo/pripinennya_sluzhbi_organah_mistsevogo_samovryaduvannya

21. Мусієнко О.П. Адміністративно-правові заходи запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 242 с.

22. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 796 с.

23. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Банчук О.А. та ін.; наук. ред. Хавронюк М. І., Київ: Ваїте, 2018. 472 с.

24. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Андрейко Ю.О. та ін.; Національна академія внутрішніх справ. К.: Юрінком Інтер, 2020. 348 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovi-zahodi/zbirniki/2020/nauk_kom1.pdf

25. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / за заг. Ред. Т.О. Коломоець, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Гельветика, 2019. 588 с.

26. Попова О.В. Поняття та ознаки публічної служби в Україні. Форум права. 2011. № 4. С. 583-587.

27. Публічна служба і адміністративне судочинство: здобутки і виклики: Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 5–6 липня 2018 року). К.: Дакор, 2018. 494 с.

28. Федченко Л. Служба в ОМС : прийняття та звільнення. Методичні рекомендації та зразки документів. Київ. 2018. 43 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file> ;

Допоміжна:

29. Дудоров О.О. Узагальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (статті 172-4 – 172-9 КУпАП). 2019. 253 с. URL: <http://pravo.org.ua/img/books/files/1568817689cplr.%20consolidated%20judicial%20practice%20on%20administrative%20offenses%20related%20to%20corruption.pdf> ;

30. Європейська Хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. 994_036 / Рада Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text ;

31. Кирій С.Л. Служба в органах місцевого самоврядування як вид публічної служби. *Державне будівництво*. 2018. № 2. URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2018-2/doc/3/3_2.pdf

32. Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місьцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ : 2017. 110 с. URL:

<https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/202/%D0%9C%D1%96%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%>

33. Хамходера О.П. Безсистемність антикорупційної суб'єктності патронатних службовців: «громадські засади» та інші квазіініціативи. Журнал східноєвропейського права. 2020. Вип. 77. С. 152–162.

34. Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією: Лист Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 22.05.2017 р. URL: <https://ksa.court.gov.ua/sud2118/pres-centr/news/351905/>

35. Янюк Н. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні. *Вісник Львівського університету*. Серія «Юридична». 2010. Вип. 51. С. 162-167.

36. Open and competitive recruitment in the Polish civil service as an aspect of respect and protection of human rights : UN report on the public service as an essential component of good governance in the promotion and protection of human rights. URL: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Development/GoodGovernance/Corruption/POLAND.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
3. ORCID - Connecting Research and Researchers – <https://info.orcid.org/researchers/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. <http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України
6. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України
7. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
8. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
9. www.vasu.gov.ua – Вищий адміністративний суд України.
10. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень
11. Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ – <https://dspace.univd.edu.ua/home>